

Hoofdpijnenverslag internetconsultatie Verzamelbesluit implementatie kaderrichtlijn afvalstoffen

(van 24 juli tot en met 3 september 2019)

Inleiding

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) voor ter implementatie van een aantal bepalingen van de gewijzigde kaderrichtlijn afvalstoffen. Hiervoor is onder andere een openbare internetconsultatie gehouden, van 24 juli tot en met 3 september 2019. Dit is een verslag op hoofdlijnen van de ingediende reacties. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bestudeert en verwerkt alle ingebrachte reacties, en zal hier in een later stadium op reageren.

Over de regeling

De regeling is een implementatie van een aantal bepalingen van de gewijzigde kaderrichtlijn afvalstoffen. Ten eerste gaat het over het gescheiden inzamelen van bepaalde stromen huishoudelijk afval. Ten tweede wordt de registratie- en meldplicht voor bepaalde bedrijven uitgebreid en komt er een meldplicht voor een nieuwe EU-database over zeer zorgwekkende stoffen in producten. Ten derde wordt het stortverbod voor gft-afval uitgebreid naar een stortverbod voor bioafval.

Doelen van de regeling

- De bepalingen van dit besluit inzake gescheiden inzameling hebben als doel het bevorderen van het gescheiden inzamelen van bepaalde huishoudelijke afvalstoffen door gemeenten. Deze bepalingen dienen ter implementatie van de gewijzigde kaderrichtlijn afvalstoffen;
- Het doel van het geheel aan wettelijke bepalingen omtrent melding en registratie is het genereren van aanvullende gegevens ten behoeve van de handhaving van de afvalstoffenregelgeving in Nederland. De wijzigingen in het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen dienen ter implementatie van de gewijzigde kaderrichtlijn afvalstoffen;
- Door het vervangen van het begrip 'gft-afval' door 'bioafval' in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen wordt in de praktijk het stortverbod uitgebreid. Ook deze uitbreiding dient ter implementatie van de gewijzigde kaderrichtlijn afvalstoffen.

De reacties

Op alle onderdelen van de ontwerpregeling en de nota van toelichting kon worden gereageerd. Er zijn in totaal 11 reacties binnengekomen, deze zijn alle openbaar. Een aantal hiervan is dubbel ingediend, zodat het totaal aantal indieners op 9 komt. Hieronder een kort verslag waarin de hoofdlijnen van de ingezonden reacties worden weergegeven.

De indieners

De indieners kunnen grofweg ingedeeld worden in de volgende categorieën:

- Branche-organisaties : FME, NVRD, Vereniging Afvalbedrijven, RAI Vereniging, NMV
- Overheidsorganisaties : Gemeente Zuidplas, IPO
- Overige : particulier, Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Algemeen beeld van de reacties

- FME, RAI Vereniging, NMV en IPO hebben reacties ingediend betreffende de meldplicht voor een nieuwe EU-database over zeer zorgwekkende stoffen in producten. De belangrijkste reacties hebben betrekking op de kosten en het nut van de database.
- IPO en de Vereniging Afvalbedrijven hebben reacties ingediend betreffende de uitbreiding van de meld- en registratieverplichtingen voor bedrijven.
- NVRD, IPO alsmede een particulier hebben reacties ingediend betreffende het gescheiden inzamelen van bepaalde stromen huishoudelijk afval.

De inhoud van de reacties

1. Meldplicht voor een nieuwe EU-database over zeer zorgwekkende stoffen in producten.

Reactie FME:

- Er heeft geen impact assessment van deze regelgeving vooraf plaatsgevonden;
- Een complexe database zal gepaard gaan met hoge kosten en administratieve lasten;
- Het is de vraag of het mogelijk is deze database in slechts twee jaar te bouwen en door bedrijven te laten vullen;
- Nut en noodzaak van de EU stoffendatabase is niet aangetoond, ook is het de vraag of een afvalverwerker de informatie in de praktijk kan gebruiken;
- Er zijn zorgen dat art 33 lid 1 van de EG verordening REACH niet leidt tot het beoogde doel, namelijk informatie verzamelen over zeer zorgwekkende stoffen in producten;
- FME adviseert een risico-analysebenadering, waarbij het registreren van een beperkte lijst van producten en stoffen zou kunnen volstaan waarmee meer milieuwinst valt te boeken.

Reactie RAI vereniging:

- De verplichting om informatie aan te leveren voor de EU-database over zeer zorgwekkende stoffen in producten is zeer omvangrijk voor complexe producten, zoals wegvoertuigen of vliegtuigen;
- De vraag is of de Nederlandse overheid met betrekking tot de meldplicht het zorgvuldigheidsbeginsel en de zorgplicht richting het Nederlandse bedrijfsleven voldoende in haar besluitvorming heeft meegenomen;
- Een Europese kosten-baten-analyse en impact assessment ontbreken;
- De Nederlandse overheid zou dit moeten aankaarten in de Europese Unie.

Reactie IPO:

- Art. 33 van REACH heeft geen betrekking op afvalstoffen. Als de voorwerpen niet-afval zijn (en dus een einde-afval beoordeling moet zijn uitgevoerd), dan zou het verhelderend zijn als dat in de toelichting wordt vermeld.

2. Wettelijke bepalingen melding en registratie

Reactie Vereniging Afvalbedrijven:

- Naar aanleiding van deze wijziging moet ook eigen gevaarlijk afval, dat een inrichting produceert en vervolgens zelf verwerkt, worden gewogen en geregistreerd. Dat geeft administratieve lasten zonder dat daar milieuwinst mee wordt gerealiseerd. De VA vindt dit onwenselijk.

Reactie NMV:

- Het EU meldingssysteem dient ook voor kadavers te gelden en kan zo mogelijk deels een datakoppeling krijgen met het I en R systeem.

Reactie IPO:

- Deze wijziging heeft tot doel om meer 'zicht' te krijgen op producten die verkregen worden uit de verwerking van gevaarlijke afvalstoffen en vervolgens nuttig toegepast kunnen worden. Dit is een uitbreiding van de reeds bestaande meld-/ registratieverplichting en resulteert in een uitbreiding van de toezichthoudende taak van het bevoegd gezag;
- Verduidelijking van enkele verplichtingen is wenselijk.

3. Gescheiden inzamelen van bepaalde stromen huishoudelijk afval

Reactie NVRD:

- Op het eerste gezicht verandert er volgens de NVRD weinig door het concept-besluit maar zij ziet toch enkele ongewenste gevolgen.

- De verplichting om stromen gescheiden in te zamelen waarvoor een producentenverantwoordelijkheid voor geldt leidt tot een verslechtering van de onderhandelingspositie van gemeenten ten opzichte van producenten;
- Het is wenselijk dat in de nota van toelichting meer expliciet wordt verduidelijkt dat het gemeenten vrij staat om te kiezen voor de best passende combinaties van methoden van gescheiden inzamelen;
- In de nota van toelichting wordt in een aantal gevallen verwezen naar de benchmark huishoudelijk afval. Een dergelijke koppeling tussen een instrument voor en door gemeenten en het beleid van het Rijk is niet wenselijk;
- De toetsingsplicht uit artikel 3 lid 2 levert een hoge administratieve en bestuurlijke lastendruk op. NVRD stelt daarom voor om de in artikel 3 lid 2 genoemde termijn van 5 jaar te vervangen door elke 10 jaar.

Reactie IPO:

- De vervanging van het begrip 'gft-afval' door 'bioafval' betekent een uitbreiding van het stortverbod, en in het bijzonder door het woord 'bioafval'. Deze term moet goed worden omschreven, is nu te breed en onduidelijk waardoor in de praktijk discussies kunnen ontstaan. IPO heeft deze wijziging voorgelegd aan de landelijke Bssa-werkgroep ter beoordeling van de effecten voor storten van deze stroom.

Reactie particuliere indiener:

- Op het uitgangspunt van gescheiden afvalstromen in de toelichting en dus ook in de uitwerking ontbreekt de taak van bedrijven om zelf afval op te halen;
- Het produceren van combistoffen zoals papier met plastic is niet circulair. Dat zou met de producenten afgestemd en wellicht afgedwongen moeten worden.

4. Overige reacties

Reactie NMV:

- NMV geeft aan verheugd te zijn dat de plantaardige stoffen van de landbouw- en voedingsmiddelenindustrieën levensmiddelen van niet-dierlijke oorsprong die niet langer bestemd zijn voor menselijke consumptie en die bestemd zijn voor vervoederen worden uitgesloten van deze richtlijn;
- NMV ervaart dat haar leden in toenemende mate last krijgen van zwerfvuil en pleit dan ook voor nog meer voorlichting en meer plaatsen in het buitengebied waar mensen hun afval in een voorziening kunnen deponeren.

De gemeente Zuidplas, NVRD, en IPO hebben enkele wetstechnische reacties ingediend, zoals mogelijk onjuiste verwijzingen.

5. Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Het college adviseert om in de toelichting een onderbouwde schatting van de regeldruk van de meldplicht in de ECHA-database en van de aanschaf van benodigde software voor nieuwe meldplichtige bedrijven volgens de Rijksbrede methodiek in beeld te brengen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een bandbreedte.

ATR adviseert om het besluit in te dienen, nadat rekening is gehouden met dit adviespunt.